

Kasvu ja vaikuttaminen -osasto

10.5.2021

Eduskunnan talousvaliokunta

Lausunto tapahtumatakuusta

SAK kiittää mahdollisuudesta lausua tästä aiheesta. Tapahtumatakuu vähentää tapahtumien järjestämiseen liittyvää riskiä ja sitä kautta kannustaa valmistelemaan niitä epidemiaan liittyvästä riskistä huolimatta. Tämä voi tukea tapahtuma-alan ja talouden toipumista koronaviruksesta.

Tapahtumatuki tulee kuitenkin harmillisen myöhässä ja aiheuttaa myös kilpailuvääristymiä kohtelemalla erilaisia yrityksiä eri tavoin. Kilpailuvääristymiä voisi vähentää laajentamalla tuen soveltamisalaa.

SAK toivoo, että tuki toteutettaisiin kiireellisesti, jotta siitä ehtii olla hyötyä koronaviruksesta toipumisessa.

Tuki on monen yrityksen näkökulmasta myöhässä

Tapahtumatakuusta on kansantaloudellista hyötyä, jos se vaikuttaa yritysten päätöksiin valmistella tapahtumia epidemiaan liittyvästä epävarmuudesta huolimatta. Tämän hyödyn kannalta on olennaista, että tapahtumatakuu on tiedossa päätöksentekohetkellä.

Etenkin isompia tapahtumia suunnitellaan ja valmistellaan kuukausia etukäteen. Monia tapahtumia on jo ehditty perua ennen kuin tapahtumatakuuta on saatu voimaan. Joiltain näiltä perumisilta olisi ehkä välttytty, jos yritykset olisivat jo aiemmin voineet varmuudella tietää, että valtio osallistuu tällä tapaa epidemiasta aiheutuvien riskien kattamiseen.

Tällaisen tukielementin hyöty olisi sitä suurempi, mitä aiemmassa vaiheessa sen saa voimaan. Olisi ollut parempi saada päätökset tehtyä jo selvästi aiemmin, mutta tapahtumatakuulla voidaan edelleen saada positiivisia vaikutuksia talouteen.

Tapahtumatakuun hyötyjä ei ole arvioitu

Hallituksen esityksestä ei käy ilmi arviota, missä määrin tapahtumatakuun arvioidaan vaikuttavan järjestettävien tapahtumien määrään. Osa tapahtumista on jo ehditty perua ennen tapahtumatakuun voimaantuloa ja toisaalta on niitäkin tapahtumia, joiden järjestämistä suunnitellaan riippumatta valtion tuesta. Olisi tärkeä tietää, miten monen tapahtuman järjestämiseen tapahtumatakuu vaikuttaa.

Vaikutusarvioiden tekeminen on toki haastavaa ja aikataulu on ollut tiukka, mutta erityisesti tuen varsinaista tarkoitusta koskevia vaikutuksia olisi hyvä arvioida tai edes haarukoida.

Kasvu ja vaikuttaminen -osasto

10.5.2021

Tapahtumatakuu luo kilpailuvääristymiä suosimalla vakiintuneita yrityksiä

Ekonomistit perinteisesti kritisoivat yritystukia siitä, että ne suosivat vakiintuneita yrityksiä uusien ja kasvavien yritysten kustannuksella. Tapahtumatakuussakin on tällaista elementtiä, koska se on rajattu vain yrityksiin, jotka ovat aiemminkin järjestäneet vastaavia tapahtumia. Rajaustaattaa olla väärinkäytösten ehkäisemiseksi tai budjettivaikutusten rajaamiseksi hyödyllinen, mutta se asettaa eri ikäiset yritykset selvästi epätasa-arvoiseen asemaan.

Kilpailuvääristymiä voi syntyä siitäkin, että tapahtumatakuun ulkopuolelle on rajattu säännöllisesti ympärivuoden järjestettävät tapahtumat. Tuki voi siis kohdentua muutoin täysin samanlaisiin tapahtumiin eri tavalla riippuen siitä, millä frekvenssillä niitä järjestetään.

Tapahtumatakuuta on epäilemättä tarpeen rajata eri syistä, mutta voisi olla hyödyllistä laventaa tuen piirissä olevien tapahtumien tai tapahtumajärjestäjän määritelmää. Monet muutkin tuet, kuten kustannustuki ja sulkemiskorvaus, kohdistuvat lähinnä vakiintuneisiin yrityksiin.

Koronakriisistä toipumisessa vanhojen ja vakiintuneiden yritysten lisäksi myös uudet ja kasvavat yritykset ovat tärkeässä roolissa. Talous ja yrityskenttä uusiutuvat jatkuvasti muutenkin, mutta koronakriisin kaltaisessa talousmyllerryksessä tällainen uudistuminen voi olla normaalia nopeampaa. On ongelmallista, jos lainsäädäntö rajaa nämä uudet yritykset kokonaan tukien ulkopuolelle. Tällainen rajaustaasettaa uudet yritykset heikompaan kilpailuasetelmaan.

Tapahtumatakuu on syytä toteuttaa, mutta laajentamista voisi harkita

SAK pitää tarkoituksenmukaisena, että tapahtumatakuu toteutetaan kiireellisesti. Samalla olisi kuitenkin hyvä arvioida, voisiko tuen piirissä olevien tapahtumajärjestäjän määritelmää laventaa siten, että myös korona-aikana perustetut ammattimaiset toimijat voisivat olla tuen piirissä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Ilkka Kaukoranta
pääekonomisti